



## برنامه ارزیابی درونی اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی

دانشگاه علوم پزشکی اراک



HOSPITAL ACCREDITATION

به همت مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (EDC)

پاییز ۱۴۰۲

## مقدمه

هدف از تدوین این برنامه ارائه‌ی اطلاعات موردنیاز درخصوص مراحل و شرایط انجام ارزیابی درونی برای اعتباربخشی آموزشی مراکز آموزشی درمانی است. هدف از اجرای برنامه‌های اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی، ایجاد اعتماد عمومی در خصوص وجود و اجرای بهینه فرآیندهای درمانی است، به نحوی که ایمنی بیمار، همراهان، کارکنان و نیز بهبود مستمر کیفیت خدمت را همواره به شکلی هدف‌مند مدنظر داشته باشد.

## مفهوم اعتباربخشی

اعتباربخشی عبارت است از اعطای مجوز یا تایید صلاحیت یک واحد آموزشی که بر اساس قضاوت خبرگان حوزه مربوطه، ضوابط از پیش تعیین شده را رعایت کرده باشد. بر اساس تعریف شورای اعتباربخشی آموزش عالی امریکا، اعتباربخشی فرآیندهای مبتنی بر خودارزیابی و ارزیابی همتایان، در راستای تضمین کیفیت مراکز آموزشی درمانی یا دوره‌های آموزشی دانشگاهی است. هدف از اعتباربخشی ارتقای کیفیت، پاسخگویی و تعیین موقعیت مراکز آموزشی درمانی یا برنامه مورد نظر نسبت به استانداردهای منتشر شده توسط سازمان اعتباربخشی مربوطه است.

## اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی

در اعتباربخشی آموزشی نه تنها به آموزش عرضه شده توسط مراکز آموزشی درمانی توجه می‌شود، بلکه سایر خصوصیات مراکز آموزشی درمانی نظیر امور اداری، بودجه، منابع و امکانات، امور پژوهشی، امکانات آموزشی و مکانیسم‌های تضمین کیفیت و خدمات دانشجویی ارزیابی می‌شود.

### • استاندارد

شاخصی است که نشان‌دهنده سطح مطلوب عملکرد بوده و بر اساس مستندات، مشاهده فیلد و مصاحبه ارزیابی می‌شود.

## • ارزیابی درونی

ارزیابی درونی یک بازنگری منظم، سیستماتیک و جامع از فعالیت‌ها و نتایج آن‌ها بر اساس استانداردهای اعتباربخشی آموزشی ابلاغ شده از طرف وزارت متبوع، توسط خود سازمان و افراد آن است. فرآیند خودارزیابی، مهم‌ترین گام قبل از ارزیابی درونی است که توسط مراکز آموزشی درمانی صورت می‌گیرد. ارزیابی درونی به سازمان اجازه می‌دهد تا به طور شفاف نقاط قوت و نیز حوزه‌های قابل بهبود را شناسایی نماید.

## • ارزیاب

به افرادی که به سطحی از دانش، آگاهی و تجربه در امر اعتباربخشی آموزشی دست یافته‌اند، ارزیاب اطلاق می‌شود. تیم ارزیابی درونی، تصمیم‌گیرنده در خصوص وضعیت اعتباربخشی دانشگاه‌ها نیستند.

## • واحد اعتباربخشی

منظور از واحد اعتباربخشی، واحد اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی مستقر در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (EDC) دانشگاه است.

## کمیته اعتباربخشی درون دانشگاهی

کمیته اعتباربخشی درون دانشگاهی به منظور هدایت کلیه فعالیت‌های مرتبط با خودارزیابی در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی تشکیل می‌شود. اعضای کمیته عبارت‌اند از:

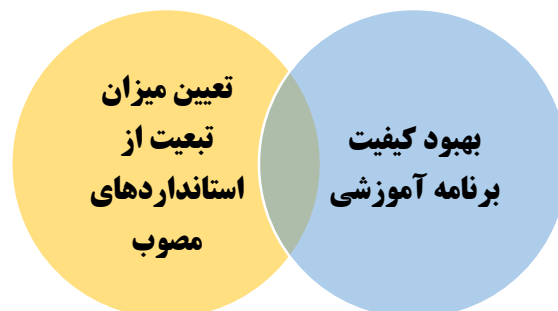
- ۱) معاون آموزشی دانشگاه
- ۲) مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ۳) رئیس دانشکده پزشکی
- ۴) معاون آموزشی عمومی و تخصصی دانشکده
- ۵) مدیر دفتر توسعه آموزش پزشکی دانشکده
- ۶) مسئول بسته اعتباربخشی
- ۷) روسا یا معاونین آموزشی مراکز آموزشی درمانی
- ۸) مدیران دفاتر توسعه آموزش علوم پزشکی مراکز آموزشی
- ۹) ۳ نفر از اعضای هیئت علمی بالینی
- ۱۰) یک نفر کارشناس اعتباربخشی

هدف از تشکیل کمیته فوق، بهره‌گیری از نظرات خبرگان بر اساس استانداردهای مدون و از پیش تعیین شده به منظور انجام ارزشیابی‌های ادواری منظم واحدهای آموزشی در مراکز آموزشی درمانی است.

### شرح وظایف کمیته اعتباربخشی درون دانشگاهی

- (۱) برگزاری جلسات منظم با معاونین آموزشی مراکز آموزشی درمانی دانشگاه جهت تشریح استانداردهای ابلاغی
- (۲) نظارت بر حسن اجرای بارگذاری مستندات در سامانه
- (۳) برگزاری کارگاه‌های آموزشی مرتبط با اعتباربخشی جهت متولیان امر
- (۴) انجام ارزیابی درونی
- (۵) انجام مکاتبات لازم جهت آمادگی ارزیابی بیرونی با دبیرخانه اعتباربخشی

### اهداف عمده اعتباربخشی



## عناصر اعتباربخشی

سازمان متولی انجام اعتباربخشی آموزشی

استانداردها و ابزارهای مدون اعتباربخشی آموزشی

برنامه زمانی از قبل تعیین شده برای انجام ارزشیابی

استفاده از نظرات خبرگان به منظور قضاوت در مورد کیفیت برنامه مورد ارزشیابی

تأثیر نتایج حاصل از ارزشیابی بر وضعیت برنامه مورد ارزشیابی

فرآیند اجرایی ارزیابی درونی اعتباربخشی آموزشی مراکز آموزشی

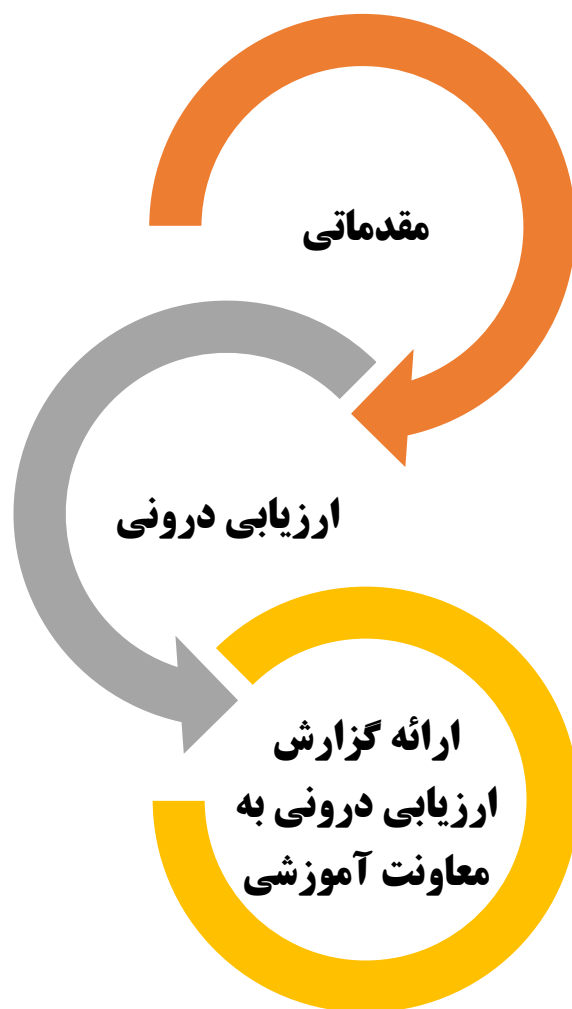
تشکیل کارگروه های تخصصی جهت ارزیابی درونی

تعیین هماهنگ کننده اجرایی جهت ارزیابی درونی

ارزیابی درونی

گزارش ارزیابی درونی به معاونت آموزش

راهکارهای اصلاحی در راستای گزارش نهایی ارزیابی درونی



گام‌های اعتباربخشی درونی را می‌توان در سه مرحله کلی شامل مرحله مقدماتی، ارزیابی درونی و گزارش ارزیابی درونی دسته بندی نمود.

#### مرحله اول: مقدماتی

- ۱) تعیین برنامه زمان بندی اعتباربخشی درونی شامل جلسات و دوره‌های آموزشی
- ۲) گزارش جلسات توجیهی و پرسش و پاسخ به معاونت آموزشی
- ۳) ارسال استانداردهای مصوب اعتباربخشی به بیمارستان‌های آموزشی توسط معاونت آموزشی
- ۴) تعیین تیم بازدید درونی، تعیین سرپرست و دبیر تیم توسط معاونت آموزشی

## مرحله دوم: ارزیابی درونی

ارزیابی درونی عبارت است از ارزشیابی که توسط دست‌اندرکاران آن و بر اساس استانداردهای ملی مصوب انجام می‌شود. این ارزشیابی دربرگیرنده ارزیابی کمی و کیفی از نقاط قوت و محدودیت‌ها بوده که هدف آن اصلاح و بهبود است. ارزیابی درونی به عنوان مهم‌ترین مرحله‌ی فرآیند اعتباربخشی، از اهمیت خاصی برخوردار است و به منظور بررسی میزان تحقق استانداردهای از پیش تعیین شده توسط دست‌اندرکاران و مجریان برنامه انجام می‌شود. ارزیابی درونی مستلزم تلاش دسته‌جمعی تمامی مدیران، اعضای هیئت علمی، کارکنان و دانشجویان ذینفع برنامه است.

### مراحل انجام ارزیابی درونی

- ۱) تشکیل کمیته اعتباربخشی درون دانشگاهی
- ۲) تدوین جدول زمان بندی انجام ارزیابی درونی توسط کمیته اعتباربخشی درون دانشگاهی
- ۳) انجام بازدید درونی از مراکز آموزشی درمانی توسط ارزیابان درونی
- ۴) بررسی و شناسایی مستندات ناقص مراکز آموزشی درمانی توسط تیم ارزیابی درونی
- ۵) اعطای فرصت یک هفته ای جهت رفع نواقص به مراکز آموزشی درمانی
- ۶) اعلام تاریخ بارگذاری مستندات توسط کمیته اعتباربخشی درون دانشگاهی به مراکز آموزشی درمانی
- ۷) بارگذاری مستندات در سامانه اعتباربخشی آموزشی توسط مسئول اعتباربخشی مرکز آموزشی درمانی

## مرحله سوم: گزارش ارزیابی درونی

ارائه گزارش ارزیابی درونی از مراکز آموزشی درمانی به معاونت آموزش دانشگاه توسط سرپرست تیم ارزیاب درونی صورت می‌گیرد.

### تصمیم‌گیری در خصوص اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی

تصمیم‌گیری نهایی در خصوص موقعیت اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی پس از انجام بازدید بیرونی و تصویب توسط شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور از طرف معاونت آموزشی وزارت متبوع به دانشگاه‌ها اعلام خواهد شد.



## انواع تصمیم‌گیری در خصوص اعتباربخشی

- ❖ **تأیید کامل:** زمانی یک مرکز آموزشی درمانی تاییدیه کامل را دریافت می‌نماید که ۲۴۴ امتیاز یا ۱۰۰٪ امتیاز پایه را کسب نموده باشد. طول مدت این اعتبار ۲ ساله بوده و پس از پایان این مدت مجدداً اعتباربخشی انجام خواهد شد.
- ❖ **تأیید یک‌ساله:** در صورتی که مرکز آموزشی درمانی امتیازی بین ۷۵/۹۹ تا ۹۹ را کسب نماید حکم تأیید یک‌ساله را دریافت می‌کند اعتبار این تأیید یک‌ساله خواهد بود.
- ❖ **تأیید مشروط یک‌ساله:** در صورتی که مرکز آموزشی درمانی امتیازی بین ۶۰ تا ۷۴/۹۹ از کل امتیاز را کسب نماید حکم تأیید مشروط یک‌ساله را دریافت خواهد کرد.
- ❖ **تأیید مشروط شش‌ماهه:** در صورتی که مرکز آموزشی درمانی امتیازی بین ۵۰ تا ۵۹/۹۹ از کل امتیاز را کسب نماید حکم تأیید مشروط شش‌ماهه را دریافت خواهد کرد.
- ❖ **حکم اخطار آموزشی:** مراکزی که کمتر از ۵۰ درصد از کل امتیاز را کسب کنند، حکم اخطار آموزشی را دریافت می‌کنند. این مراکز پس از یک سال مجدداً ارزیابی بیرونی خواهند شد.

## فرآیند تجدیدنظرخواهی

- (۱) با توجه به درنظرگرفتن زمان برای بارگذاری مستندات و زمان مجدد یک هفته‌ای جهت رفع نقص مستندات بارگذاری شده، بررسی اعتراض فقط با توجه به مستندات بارگذاری شده، مشاهده و مصاحبه انجام خواهد شد.
- (۲) رأی نهایی پس از بررسی نتیجه تجدیدنظر، ظرف مدت ۳۰ روز کاری توسط شورای گسترش صادر و به دانشگاه/دانشکده اعلام می‌گردد.

## اعلام نتایج اعتباربخشی

شورای گسترش، نتایج اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی دانشگاه‌ها/دانشکده‌های علوم پزشکی را صرفاً در اختیار کلان منطقه و دانشگاه مربوطه قرار خواهد داد.

## استانداردهای اعتباربخشی

مهم‌ترین و اساسی‌ترین هدف اعتباربخشی، دستیابی دانشگاه‌ها به سطوحی از استانداردهای وضع شده و رسمی است. نسخه بازنگری شده‌ی استانداردهای ملی اعتباربخشی بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی درمانی (ویرایش ۱۴۰۲ - ۱۴۰۱) حاوی ۹ محور (حیطه)، ۶۵ استاندارد و ۷۱ سنجه (شامل ۴۸ سنجه الزامی یا پایه و ۲۳ سنجه ترجیحی) است.

برنامه ارزیابی درونی اعتباربخشی مراکز آموزشی درمانی دانشگاه علوم پزشکی اراک در تاریخ ۱۵ / ۰۹ / ۱۴۰۲ طبق بند ۲ جلسه ۶۲۳ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه علوم پزشکی اراک رسیده است.

### اعتباربخشی بیمارستان‌ها

